

1 Tesalonaika

Ämawebe **bänepi api äyänurani** **tänkehärom takta manbiŋam**

1 ✧ Eruk notnaye, Silas kenta Timotitä tänkentän namiŋirän näk Poltä man ŋo kudän täyat. Kudän tänpän äbot tänpäni Tesalonaika kome itkaŋ, Anutu Nan ba Ekäni Jesu Kristo-kät kowat kwasikorän tak täkaŋ, inta pewa äretak. Anutu täŋo orakoraki ba bänep pidämtä intä terak äroton.

Tesalonaika äbot tänpäni täŋo nadäkiniki

2 ✧ Nin kadäni kadäni yänapik epän täŋkaŋ inta nadän tamiŋpäŋ Anutu bänep täga man iwet takamän.

3 ✧ Nadäkinikjin täŋo bureni kaŋ-ahäk täkaŋ ba tänkentäk epän bänep ironjintä pewän ahäk täkaŋ ba nadäkinikjin Ekäni Jesu Kristo terakgän peŋpäŋ bänepjin tänkehärom taŋpeŋ kuŋat täkaŋ unita nin Anutu Nanin inamiken kadäni kadäni nadän tamiŋpäŋ yänahänpäŋ iwet takamän.

4 Notnaye, nin inta bureni-inik ŋode nadäkamän; Anututä nadän tamikinik tänpän inita biŋam iwoyänkuk.

5 ✧ Ude nadäk takamän uwä mebäri ŋodeta; Mani biŋam Täga täweritna man u jopi nämo täŋkuk. Nämo, nin mani biŋam unita nadäna bureni-inik tänpäpäŋ Kudupi Munapik täŋo kehäromi terak

✧ **1:1:** Apos 17:1-10, 2Te 1:1   ✧ **1:2:** Plp 1:3-4; Kol 1:3, 2Te 1:11

✧ **1:3:** 1Ko 13:13; Kol 1:4-6   ✧ **1:5:** 1Ko 2:4-5, 1Ko 4:20

täwetkumäj. Inkät itkumäj-ken uken inta yäjpäñ imaka u ba u yäjpäñ täk täñkumäño u nadäkañ.

6 ✧ Täñitna nintäño kädet kuroñ ugän iwarän täñkuñ. Iwarän täñpäñ Ekäni imaka, udegän iwarän täñkuñ. Täñpäkañ Ekäni täño Manbiñam Täga uwä komi ba bäräpi u punin terak Kudupi Munapiktä bänep pidäm täñ tamiñirän man u bänepjinta biñam täñkuk.

7 ✧ In ude täñkuño uwä nadäkinik täñpani Masedonia ba Akaia komeken nanikta intäjukun täñ yämiñpäñ kädet täga yäwoñärenkuñ.

8 ✧ Täñpäkañ inken, Ekäni täño mantä tokñeñ moreñpäñ Masedonia ba Akaia komeken kuñ moreñkuk. Täñkañ, ugän nämo. In Anutu nadäñ imikinik täñkuño unitäño manbiñam uwä komeñi komeñi nadäñ moreñkuño unita nintä yäwetnañi kubä nämo täñkuk.

9 ✧ Ini-tägän, nintä inken epän täñitna not täñ nimiñkuño unitäño manbiñam niwet täkañ. Ba intäño manbiñam komeñi komeñi yäjpäñ-nadäk ñode täñ yäpmäj kukañ; In anutu jopi nadäñ yämik täñkuño u mäde ut yämiñpäñ Anutu irit kehäromi mäheñi bureni unitäño watä epän ämaniye ude itkañ.

10 ✧ Ba apiño in anutu jopi nadäñ yämik-yämik kädet u mäde ut imiñpäñ nanaki Jesu kunum gänañ naniktä äpäkta itsämäñpäñ itkañ. Nanaki u kumbani-ken nanikpäñ yäwän kikuñurani unitä täñkentäñ nimiñirän Anutu täño kokwawak kadäni pähap ahäwayäj täyak uwä api irepmitne.

✧ **1:6:** 1Ko 4:16, 2Te 3:9; Apos 17:5-9 ✧ **1:7:** 1Pi 5:3 ✧ **1:8:** Rom 1:8 ✧ **1:9:** Apos 14:15 ✧ **1:10:** Tai 2:13; Apos 17:31, 1Te 5:9

2

Poltä Tesalonaika kome epän täjkkuk

¹ ✧ Notnaye, ninä inken ahänpäj epän nämo täna waņkuņ. Nämo inik, epän täjtitna bureni ahäņkkuk. U injin nadäkaņ.

² ✧ Ba pengän Pilipai kome nidäpmänpäj niwat kireņkuņo u imaka, nadäkaņ. Ude täņ niminķuņopäj nämo kwitaņkumäj. Nämo inik. Äma ätutä iwan pähap täņ niminirä Anutu yäpmäj wädänpäj bätakigän nadäkaņ inken äreņpäj Anutu täņo Manbiņam Täga u täwetkumäj.

³ Täņpäkaņ manbiņam täwetkumäņo uwä bänepjin täņpidäm takta täwetkumäj. U jop manman ba yäņ-täķarani man nämo täwetkumäj. Ba in täņpäwakta man nämo täwetkumäj.

⁴ ✧ Nämo, Anututä nibäwän tägawäpäj mani biņam yäņahänekta epän ņo ketnin terak peņkkuk. Epän u täk täkamäj uwä ämatä ninta nadäwä ärowani takta nämo täk täkamäj. Nämo inik, Anutu bänepnin yäpmäj danik täyak unitä nibäwän gäripi täņpekta täk täkamäj.

⁵ ✧ Täņpäkaņ in nintäņo mebäri nadäk täkaņ, ba Anututä udegän nintäņo mebäri nadatak. In nintäņo manta gäripi nadawut yänpäj bänep ärik-ärik man nämo täwetkumäj ba intäņo moner tuņumta yabängärip täņpäj Anutu täņo man terak yäņ-täķatpäj yäpmäkta nämo täņkkumäj.

⁶ ✧ Ba in bämopjin-ken ba kome kukņi käda wäpnin biņam ikek kuņatta nämo täņkkumäj. Nämo,

---

✧ **2:1:** 1Te 1:5,9 ✧ **2:2:** Apos 16:19-24; Apos 17:1-9 ✧ **2:4:** 1Ti 1:11; Gal 1:10; Jer 11:20 ✧ **2:5:** Apos 20:33, 2Pi 2:3; Rom 1:9, 1Te 2:10 ✧ **2:6:** Jon 5:41,44

nin Kristo täño aposoro bureni-inik itkamäñ unita täñkentäñ nimut yäñ täga peñ täwetnañipäñ nämo peñ täwetkumäñ.

⁷ Täñpäkañ webe kubätä nanakiye watäni säkgämän itkañ nonoñ yepmäñ towik täyak ude bumik in bämopjin-ken kwini terak it täñkumäñonik.

⁸ Gäripnin tañi inken peñkumäño unita Anutu täño Manbiñam Täga täwettagän nämo. Inta yäñpäñ gupnin iniñ kirekta bok pidäm tañkumäñ. Imata, bänepnintä inta gäripi pähap nadäñkumäño unita.

⁹ ✧ Notnaye, nintä bämopjin-ken itkañ epän tañi täñkumäño u nadäkañ. Bäräpi tamine yäñpäñ kepma bipani gupnin mehamtäkta epän bok kädäp ikek täk täñkumäñonik. Ude täñkañ Anutu täño Manbiñam Täga uwä täwetkumäñ.

¹⁰ Inken mominin nämo, kudupi-inik, bänep siwoñi terak kuñatpäñ epän täñ tamiñkumäño u in nadäkañ. Uwä in ba Anutu imaka, penta nadäkañ.

¹¹ Täñpäkañ kubä pen ñode nadäkañ; Äma kubätä äperiye nanakiyeta täñ yämik täyak, in kubäkubäta udegän täñ tamiñkumäñ.

¹² Intä irit kuñat-kuñat Anututä nadäwän siwoñi täk täyak udegän täñpeñ kuñarut yäñ nadäñpäñ bänep täñ-kehäromtak man täwerit, bänep täñpidäm tak man täwet täñkumäñ. Ba Anututä tabäñjirän täga täñpekta in kädet täga terak kuñarut yäñpäñ kadäni ätu man kehäromi täwetkumäñ. Imata, Anutu unitä kañiwat yewani gänañ, iniken wäpi biñam ikek itta yäñpäbä tepmak täyak unita.

Anutu täño manta jibi yäpuñ

✧ 2:9: Apos 20:34, 1Ko 4:12

13 ✧ Täñpäkañ nin Anutu täño man täweritna nadäwä komen äma täño man kubä bumik nämo täñkuñ. Nämoinik! Anutu täño man bureni-inik ude nadäñkuño unitä Anutu täño äbot täñpani inken epän täñirän irit kuñat-kuñatjinken bureni ahäk täkañ. Unita nin inta yäñpäñ Anutu bänep täga man kadäni kadäni iwet täkamäñ.

14 ✧ Notnaye, inä Judia komeken nanik Anutu täño äbot täñpani Kristo Jesu-kät kowat kwasikorän täñpeñ kuñat täkañ, apiño udegän täkañ. Judia äbot täñpani uwä Juda naniktä däpmäñpäñ komi yämik täñkuño udegän in notjiye ätutä tadäpmäñpäñ komi tamik täkañ.

15 ✧ Kädet u kudupi nämo. Juda naniktä profet biani biani ätu däpmäñ yäpmäñ äbätängän Ekäni Jesu udegän utpewä kumbuk. Täñpäkañ nin udegän nidäpmäñpäñ komi niminñkuñ. Ude täñkuño u Anututa not nämo täñ imik täkañ ba ämawebe kuduptagänta iwan täñ yämik täkañ.

16 ✧ Ba ugän nämo. Guñ äbotken Anutu täño man yäweritna nadäñpäñ Anututa biñam täneñ yäñkañ бага peñkirek täkañ. Täñpäkañ äma uwä kädet wakiwaki ude täñ yäpmäñ äbäñtäko mominitä ärowani pähap täñirän eruk, Anutu täño kokwawak ahäñ yämatak.

Tesalonaika ämawebe äneñi yabäktä nadäñkuk

17 ✧ Notnaye, kadäni keräpigän in tepmañkumäño upäñkañ tepmak-inik nämo täñkumäñ. Nämoinik. Bänepnintä inta butewaki nadäñ taminpäñ äneñi

---

✧ **2:13:** 1Te 1:2, 2Te 2:13; Gal 1:11-12 ✧ **2:14:** Apos 17:5 ✧ **2:15:** Apos 2:23, 7:52 ✧ **2:16:** Mat 23:32-33 ✧ **2:17:** 1Te 3:10

tabäkta gäripi-inik nadäkamäj unita inken äneji ärekta ehut itkamäj.

18 Inken ärekta gäripi nadäkamäj upäj Pol näkä kadäni kadäni inken ärekta nadäjira Satantä kädet penpipiņ namik täyak.

19-20 ✧ Täņ, inta gäripi pähap nadäk täkamäj u ŋodeta; Epänin täņo bureni-inik uwä in, ba nintäņo oretoret ba epmägetnin uwä in, unita Ekäninin Jesu unitäņo äbäkäbäk kadäni-ken iņamiken inkät penta itkaņ kehäromigän bänep oretoret terak täga api itne.

3

Pol Timoti iniņ kireņkuk

1-2 ✧✧ Notnaye, inta nadäwätäk taņi täņpäj nek Atens yotpärare-ken itkaņ Timoti iniņ kireņpeda inken ärekta man yäņpäj-nadäk täņkumäj. Timoti, notninpak bureni ba Anutu täņo epän äma ude itpäņ Kristo täņo Manbiņam Täga yäņahäk täyak unitä päre Anutu täņo man terak bänepjin ba nadäkinikjin täņkehärom takta iwoyäņkumäk.

3 ✧ Komi ba bäräpitä täņpewän kwaineņ yäņpäj Timoti teda äreņkuk. In nadäkaņ, Anutu täņo man uwä kwini terak itpäņ-nadänekta nämo yäņ nimani.

4 ✧ Nin inkät itkaņ pengän man ŋode täwetkumäj; Anututa yäņpäj komi bäräpi in ba nintä terak api ärowek. Man yäņkumäņo u bureni ahätak ŋo yäņ nadäkaņ.

5 ✧ Mebäri unitagän inta nadäwätäk pähap täņpäj intäņo nadäkinikjin kaņpäj nadäkta Timoti iniņ

✧ 2:19-20: Plp 2:15-16, 4:1, 2Te 1:4 ✧ 3:1-2: Apos 17:15 ✧ 3:1-2: Apos 16:1-3 ✧ 3:3: Efe 3:13, 2Ti 3:12 ✧ 3:4: Apos 14:22 ✧ 3:5: Plp 2:16

kireŋpewa ärenjuk. Tänyäkŋarani äma waki Satantä täŋ-täkŋat-pewän nadäkinikjin pewä putärenirä epänin jop pewä paorektawä yän nadänkut.

Timoti manbiŋam täga yäpmäj äbuk

⁶ ✧ Täŋpäkaŋ Timotitä inken nanik äyänut päbä nadäkinikjin ba bänep ironjin unitäŋo manbiŋam ŋode niwetkuk; Intä ninta gäripi pähap nadäk täkaŋ. Ba nintä in tabäkta gäripi nadäk täkamäj, udegän intä nin nibäkta yäk täkaŋ. Manbiŋam ude niwetkuk.

⁷ ✧ Täŋpäkaŋ notnaye, in nadäkinikjin ikek itkaŋ yän biŋam niwerirän nadänkumäŋo unitäwä nin komi butewaki terak kuŋat täkamäj unitäŋo bäräpi täŋpidäm taŋkuk.

⁸ Bureni, in Ekäni inŋit-inik täŋpeŋ kuŋarirä nadänpäŋ nintäŋo iritninken gäripi pähap ahäk täyak.

⁹ Täŋpäkaŋ inta yänpäŋ Anutu inamiken bänep täga pähap nadäk täkamäj unita Anutu bänep täga inde kubä iwet täkäna!

¹⁰ Täŋkaŋ nadän nimiŋirän inken päre kowat kawän täŋpäŋ nadäkinikjin ätukät täŋkehärom takta kepma biŋani Anutu-ken gwäk pimiŋpäŋ kehäromigän yänpäpik täkamäj.

¹¹ ✧ Eruk notnaye, Nanin Anutu ba Ekäninin Jesutä ini kädet täwit nimiŋirän inken kaŋ ärena.

¹² Täŋpäkaŋ Ekänitä bänepjin-ken epän täŋirän inken bänep iron kädet taŋi ahäŋirän inŋin-tägän bänep iron kowata kowata täk täkot. Ba äma gägänita udegän kaŋ täŋ yämut, nintä inta täŋ tamik täkamäj udegän.

13 ✧ Ude täñirä Anutu Nanintä bänepjin täñkehärom täñirän inamiken momijin nämo, bänep kudupi-inik kuñat täkot. Pen udegän kuñarirä Ekäninin Jesutä ämawebe inita biñam iwoyäwani yämagut yäpmäj äneñi kañ äbän.

4

Anutu inamiken siwoñi kuñat-kuñatta man

1 ✧ Notnaye, Ekäni Jesuta yäñpäñ jukuman kubä ñode täwetnapäj nadäwut; Irit kuñat-kuñatjintä Anutu not täñ imikta mebäri täwetpäñ täwoñärek täñkumäño udegän kañ irut. Täñkañ Anutu täño man u täga iwat täkañ upäj gwäk pimiñpäñ ehuranigän kañ iwarut yäñpäñ täwetkamäj.

2 Ekäni Jesu täño meni terak man kehäromi täwetpäñ täwoñärek täñkumäño nadäkañ u.

3 ✧ Anututä ñode täwet täyak; Kubokäret penpäñ bänep siwoñi terak kuñat täkot.

4 Täñpäkañ in bänep nadäk-nadäkjinta watäni itpäñ webejiye-kät kädet siwoñi terak kañ kuñarut.

5 Kädet siwoñi terak kuñatkan ämawebe guñ, Anututa nämo nadäwanitä yabängärip täñpäñ kubokäret täk täkañ ude nämo täneñ. Nämoinik!

6 ✧ Unita in notjiye täñyäkñatpäñ webeniye nämo kubotäneñ. Kädet waki udewanita bian man ñode täwetkumäj; Ekänitä äma kädet ude täk täkañ uwä kowata waki api yämek.

7 ✧ Bureni! Nadäk nadäk waki yäpmäj kuñatneta nämo, kudupi-inik itpäñ nadäk-nadäk siwoñigän yäpmäj kuñatneta Anututä nimagutkuk.

✧ **3:13:** Plp 1:10, 2Te 1:7,10 ✧ **4:1:** 2Te 3:6 ✧ **4:3:** 1Te 5:23; Hib 10:10, 1Pi 1:16 ✧ **4:6:** Sam 94:1 ✧ **4:7:** 2Te 2:13-14, 1Pi 1:15-16

8 ✧ Unita äma kubätä man u mäde ut imayäj täko uwä äma kubäta nämo, Anutu, Kudupi Munapik bänepjin-ken pek täyak u mäde api ut imek.

9 ✧ Eruk äbot täjpani ämawebenaye, Anututä ini bänep iron täktäk kädet mebäri täwetpäj täwojäreñjirän bureni iwat täkañ upäj imata bänep iron kowat täjpän täneñta äneñi jop kudän täj tamine?

10 ✧ Nämo, inä Masedonia kome äbot täjpani ämawebe komeni komeni it yäpmäj kukañ u bänep iron täj yämik täkañ. Upäjkañ pen kañ täjput yäjpäj täwetkamäj.

11 ✧ Täjpäkañ man kubä pen ñode täwetpäj täwojäreñkumäj; Kuñ äbäj täjkañ täjguruk-uruk nämo täneñ. Komejin-kengän it dämiñpäj epän ketjin-ken pewani u kehärom täjpäj kañ täjput.

12 ✧ Ude täjpäj nakta jop kubä nämo api itneñ. Ude täjirä äma Anutu täjo kädet nämo iwat täkañ u inta bänep täga api nadäneñ.

Jesutä äneñi äbähta man

13 ✧ Notnaye, in bämopjin-ken nanik ätu kumbujo u jide itkañ unitäjo mebäri ket nadäwä tärewut yäjpäj man ño täwetat. Ket ude nadäwä tärewäkañ guñ ämatä noriye kumäjirä nadäk-nadäki paoräpäj konäm butewaki pähap täk täkañ in udegän nämo täneñ. Nämoïnik!

14 ✧ Nin nadäkinik ñode täk täkamäj; Jesu kumäjkañ akuñkuk. Ude täjnkuko unita ñode imaka nadäkinik täk täkamäj; Anututä Jesu iniñ

✧ **4:8:** Luk 10:16; Ese 36:27; Ese 37:14, 2Ko 1:22 ✧ **4:9:** Jon 13:34
 ✧ **4:10:** 2Te 3:4 ✧ **4:11:** Efe 4:28, 2Te 3:8,12 ✧ **4:12:** 1Ko 5:12-13; Kol 4:5 ✧ **4:13:** Efe 2:12 ✧ **4:14:** Rom 14:9, 1Ko 15:3-4,12

kireŋpewän ämawebe nadäŋ imiŋkaŋ kumbuŋo u ini-tägän yämaguränkaŋ inikät bok api ämneŋ.

15 ✧ Ba Ekänitä iniken man kubäwä ŋode täwetna; Kome terak kodak iritna Ekänitä äbayäŋ täyakken uken kodak irani nintä kumbani nämo api yärepmitne. Nämoinik!

16 ✧ Ekäni kunum gänaŋ naniktä äpayäŋ täŋirän womat mämä api ahäwek. Täŋpäŋ aŋero intäjukun täŋpanitä gera yäŋirän Ekäni ini uwä gera pähap yäŋkaŋ api äpek. Äpäŋirän ämawebe Kristo nadäŋ imiŋpäŋ kumbuŋo unitä jukun api akuneŋ.

17 Akuŋirä kokoki yarägän kodak itnayäŋ takamäŋ uwä kumbani yäput penakaŋ gubamtä pudät päro nipmaŋpän punin terak Ekäni-kät kowat kawän api täne. Täŋpakaŋ Ekäni-kät-gän api it yäpmäŋ ärone.

18 Unita in man ŋowä yäŋpäŋ-nadäk täŋpäŋ notjiye kumbanita nadäwätäk penpäŋ bänepjin täŋpidäm täkot.

5

Ekäni äneŋi pit kubägän api ahäwek

1-2 ✧✧ Notnaye, injin ŋode bureni nadäk täkaŋ; Nämo nadäŋirä kubo ämatä bipani äbäk täkaŋ udegän Ekäni täŋo äbäkäbäk kadäni täropigän api ahäŋ nimek. Ude nadäk täkaŋ unita Ekäni äneŋi äbayäŋ täyak uwä kadäni ba kepma uken api ahäwek yäŋ imata kudän täŋpäŋ tamine?

✧ **4:15:** 1Ko 15:51 ✧ **4:16:** 1Te 1:10, 2Te 1:7, 1Ko 15:52 ✧ **5:1-2:** Mat 24:36 ✧ **5:1-2:** Mat 24:42-44, 2Pi 3:10; Rev 3:3

3 ✧ Tänpäkaŋ kadäni uken ämawebetä nin säkgämän kwini terakgän itkamäŋ yäkŋat irirä Ekänitä pit kubägän ahäŋ yämiŋpäŋ api dämän paorek. Bäräŋeŋ ahäŋ yamayän täyak uwä webe nanak koki ikektä ittängän komi bäräŋeŋ nadäk täkaŋ ude. Imaka umuri u bäräŋeŋ ahäŋ yämiŋirä jide täŋpäŋ api metäŋpeŋ kuneŋ?

4 Upäŋkaŋ notnaye, inä bipmäŋ urani gänaŋ nämo itkaŋ unita Ekäni täŋo kadäni, kubo ämatä bäräŋeŋ ahäk täkaŋ ude ahäŋirän nämo kikŋutneŋ.

5 ✧ Nämoinik, ninä bipmäŋ urani ba bipanita biŋam nämo, peŋyäŋek ba kepmata biŋam äbot täŋpani.

Bänep kodaki it täkäna

6 Unita äma ätu bänepi nadäk-nadäkita watä nämo itkaŋ dämmon pat täkaŋ ude nämo täne. Nämoinik, nadäna tumbäpäŋ watäni itpäŋ kuŋat täkäna!

7 Tänpäkaŋ äma dämmon pärani uwä bipmäŋ urani gänaŋ pat täkaŋ. Ba äma ume jägämi naŋkaŋ täŋguŋguŋ kudän täk täkaŋ uwä bipani täk täkaŋ.

8 Upäŋkaŋ kepma täŋo äbot ninäwä bänep nadäk-nadäkninta watä kehäromi itpäŋ kuŋat täkäna. Tänpäkaŋ nadäkiniknin ba notniyeta nadäŋ yämikiniktä kurepä ude ukät-pipik täŋ nimiŋirän äma wakitä nämo nidäpek. Ba Anututä bureni api nimagurek yäŋ bänepnin ukädagän peŋitna unitä gwäpä kehäromi ude täŋ nimik täyon.

9 ✧ U mebäri ŋode unita; Nin Anutu täŋo bänep wakwaki bureni kaŋ-ahäneta nämo iwoyän nipmaŋkuk. Nämoinik! Ekäninin Jesu Kristo täŋo

---

✧ 5:3: Ese 13:10; Mat 24:39; Luk 21:34-35; Jon 16:21-22 ✧ 5:5: Rom 13:12; Efe 5:9 ✧ 5:9: 1Te 1:10, 2Te 2:14

wäpi terak irit kehäromi koreneta iwoyänpän nipmanjuk.

10 ✧ Jesutä ninta kowata kumbuko unita ukät bok täga api itne. Unita Jesu täño äbäkäbäk kadäniken nin kumnayän tämäño u ba kodak itnayän tämäño u tägagän, ukät penta api it yäpmän ärone.

11 ✧ Eruk, inä man tägagämän u nadänpän man kowat iwerän tänpän bänepjin pen täñ-kehäromtak täkot, täk täkañ ude.

Kädet Anututä gäripi nadäk täyak ugän iwatne

12 ✧ Notnaye, man kehäromi ñode täwetkamän; Äma inta yänpän in täñkentäktä bämopjin-ken komi epän täk täkañ ba Ekänita yänpän intäjukun täñ tamik täkañ, ba täwetpän täwonärek täk täkañ u nadän yämik täkot.

13 Täñkañ epän ude täñ tamik täkañ unita inä nadän yämikinik tänpän bänep oretoret terak orañ yämik täkot.

Tänpän notjiye-kät not tänpän bänep kwini terak it täkot.

14 ✧ Unita notnaye, in ñode täk täkot; Äma gañani, epän nämo täñpanita umun man yäwet täkot. Ba äma täñ mäyäk-mäyäk ba umun terak kuñarani udewani täñkentän yämiñpän bänepi täñ-kehäromtak täkot. Ba äma kehäromini nämo täñ-mehamtañ yämik täkot. Tänpän äma udewani täñkentän yämikta nämo gaña täneñ. Nämo, pentagän täñkentäk-kentäk terak kuñat täkot.

✧ 5:10: Rom 14:8-9, 1Te 4:14 ✧ 5:11: Jud 20 ✧ 5:12: 1Ko 16:18, 1Ti 5:17 ✧ 5:14: 2Te 3:6,11,15

15 ✧ Tånkañ waki kowata kowata täneñta watä kehäromi itpäñ kuñat täkot. Ude tånkañ injintägän ba äma gägäni kuduptagän täñkentäk-kentäk kowata kowata kañ täñ yäpmäj ärowut.

16 ✧ Ude tånkañ kadäni kadäni bänep pidäm terak oretoret täñpeñ kañ kuñarut.

17 ✧ Tånkañ Anutu-ken yäñpik man yäkta nämo gaña täneñ. Nämo, pen yäk täkot.

18 ✧ Ba imaka u ba u unita Anutu bänep täga man iwet täkot. Inä Kristo Jesu-kät kwasikoranitä ude kañ täñput yäñpäñ Anututä peñ täwetak.

19 ✧ Täñpäkañ Munapik täño kädäp nämo döpä kumneñ.

20 ✧ Täñpäñ äma kubätä Anutu täño mani biñam yäñahäñpäñ täwerirän nadäñ äwaräkuk nämo täneñ.

21 Upäñkañ man nadäk täkañ u kuduptagän nadäñpäñ yäpmäj danik kañ täñput. Ude tånkañ imaka täga täñpäñä u kañ yäpmäj kuñarut.

22 Ude tånkañ waki mebäri mebäri kudup mäde kañ urut.

23 ✧ Eruk notnaye, inta yäñpäñ Anutu-ken ñode yäñpik takamäj; Anutu, bänep kwini mähemitä ini ärutpak täñpäñ tepmañirän bänep kudupi kañ täñ morewut. Ude täñirän gupjin, bänepjin ba mäjojin kudupi parirän Ekäninin Jesu Kristo äbayäñ täyak u iñamiken momijin nämo, kañ irut.

24 Täñpäkañ näk nadätat, Anutu tämagut täyak, man bureniğän yäwani unitä imaka yäyat ño inken bureni api täñpek.

✧ 5:15: Snd 20:22; Rom 12:17, 1Pi 3:9 ✧ 5:16: Plp 4:4 ✧ 5:17: Luk 18:1 ✧ 5:18: Efe 5:20 ✧ 5:19: Efe 4:30 ✧ 5:20: 1Ko 14:1,39 ✧ 5:23: 1Ko 1:9, 2Te 3:3

25 ✧ Tänpäkaŋ notnaye, in ninta nadänpäŋ Ekäniken yäŋapik täkot.

26 ✧ Täŋkaŋ äbot täŋpani injin-tägän, Ekäni wäpi terak not tänpäŋ keräntäk täk täkot.

27 Unita näk Ekäni iŋamiken man kehäromi ŋode täwetat; In man kudän ŋo äbot täŋpani kuduptagän danipäŋ yäwerirä nadäwut.

28 Tänpäkaŋ Ekäninin Jesu Kristo täŋo orakoraktä inken itpäŋ itinik täk täyon. Ude.

Tuma-Irumu
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Tuma-Irumu Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela Olpela Testamen long
long tokples Tuma-Irumu long Niugini

copyright © 1997, 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuma-Irumu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files dated 3 May 2025

914cbf46-f59a-54d1-b209-0f763534edb5